

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ധൂമാക്ഷസ്യ യുദ്ധം തസ്യ ഹനുമതാ വധശ്ച

ധൂമാക്ഷം പ്രേക്ഷ്യ നിർയാന്തം
രാക്ഷസം ഭീമവിക്രമം |
വിനേദൂർവാനരാഃ സർവേ
പ്രഹൃഷ്ടാ യുദ്ധകാക്ഷിണഃ || 6.52.1 ||

തേഷാം സുതുമുലം യുദ്ധം
സഞ്ജ്ഞേത കപിരക്ഷസാം |
അന്യോന്യം പാദപൈർഘോരൈ -
ർനിഘ്നതാം ശൂലമുദ്ഗരൈഃ || 6.52.2 ||

രാക്ഷസൈർവാനരാ ഘോരാ
വിനികൃത്താഃ സമന്തതഃ |
വാനരൈ രാക്ഷസാശ്ചാപി
ദ്രുമൈർഭൂമിസമീകൃതാഃ || 6.52.3 ||

രാക്ഷസാസ്ത്വഭിസക്രൂദ്ധാ
വാനരാൻ നിശിതൈഃ ശരൈഃ |
വിവ്യധൂർഘോരസങ്കാശൈഃ
കങ്കപത്രൈരജിഹ്വൈഃ || 6.52.4 ||

തേ ഗദാഭിശ്ച ഭീമാഭിഃ
 പട്ടിശൈഃ കൂടമുദ്ഗരൈഃ |
 ഘോരൈശ്ച പരിഘ്വേഷിതൈഃ -
 സ്ത്രീശൂലൈശ്ചാപി സംശ്രിതൈഃ || 6.52.5 ||

വിദാർയമാണാ രക്ഷോഭി -
 ര്വാനരാന്യേ മഹാബലാഃ |
 അമർഷജ്ജനിതോദ്ധർഷാ -
 ശ്ചക്രൂഃ കർമാൺയഭീതവത് || 6.52.6 ||

ശരനിർഭിന്നഗാത്രാന്യേ
 ശൂലനിർഭിന്നദേഹിനഃ |
 ജഗൃഹൂന്യേ ദ്രുമാംസ്തത്ര
 ശിലാശ്ച ഹരിയുമപാഃ || 6.52.7 ||

തേ ഭീമവേഗാ ഹരയോ
 നർഭമാനാസ്തുതസ്തുതഃ |
 മമന്മു രാക്ഷസാൻ വിരാൻ
 നാമാനി ച ബഭാഷിരേ || 6.52.8 ||

തദ് ബഭൂവാദ്ഭൂതം ഘോരം
 യുദ്ധം വാനരരക്ഷസാം |
 ശിലാഭിർവിവിധാഭിശ്ച
 ബഹുശാഖൈശ്ച പാദപൈഃ || 6.52.9 ||

രാക്ഷസാ മഥിതാഃ കേചിദ്
 വാനരൈർജിതകാശിഭിഃ |
 പ്രവേമു രുധിരം കേചി -
 ന്മുഖൈ രുധിരഭോജനാഃ || 6.52.10 ||

പാർശ്വേഷു ദാരിതാഃ കേചിത്
 കേചിദ് രാശീകൃതാ ദ്രുമൈഃ |
 ശിലാഭിശ്ചൂർണിതാഃ കേചിത്
 കേചിദ് ദന്തൈർവിദാരിതാഃ || 6.52.11 ||

ധ്വജൈർവിമമിതൈർഭഗൈഃ
 വഡ്ഗൈശ്ച വിനിപാതിതൈഃ |
 രഥൈർവിധ്വംസിതൈഃ കേചിദ്
 വൃഥിതാ രജനീചരാഃ || 6.52.12 ||

ഗജൈഃ പർവതാകാരൈഃ
 പർവതാഗ്രൈർവനൗകസാം |
 മമിതൈർവാജിഭിഃ കീർണം
 സാരോഹൈർവസുധാതലം || 6.52.13 ||

വാനരൈർഭീമവിക്രാന്തൈ -
 രാപ്സുത്യോത്പ്സുത്യ വേഗിതൈഃ |
 രാക്ഷസാഃ കരജൈസ്തീക്ഷ്ണൈ -
 ര്മുഖേഷു വിനിദാരിതാഃ || 6.52.14 ||

വിഷണ്ണവദനാ ഭൂയോ
 വിപ്രകീർണശിരോരുഹാഃ |
 മൂഢാഃ ശോണിതഗന്ധന
 നിപേതുർധരണീതലേ || 6.52.15 ||

അന്യേ തു പരമക്രൂദ്ധാ
 രാക്ഷസാ ഭീമവിക്രമാഃ |
 തലൈരേവാഭിധാവന്തി
 വജ്രസ്പർശസമൈർഹരീൻ || 6.52.16 ||

വാനരൈഃ പാതയന്തസ്മേ
 വേഗിതാ വേഗവത്തരൈഃ |
 മുഷ്ടിഭിശ്ചരണൈർഭരന്തഃ
 പാദപൈശ്യാവപോമിതാഃ || 6.52.17 ||

സൈന്ധം തു വിദ്രുതം ദൃഷ്ട്വാ
 യുദ്ധാക്ഷോ രാക്ഷസർഷഭഃ |
 രോഷേണ കദനം ചക്രേ
 വാനരാണാം യുയുത്സതാം || 6.52.18 ||

പ്രാസൈഃ പ്രമമിതാഃ കേചിദ്
 വാനരാഃ ശോണിതസ്രവാഃ |
 മുദ്ഗരൈരാഹതാഃ കേചിത്
 പതിതാ ധരണീതലേ || 6.52.19 ||

പരിഘ്വേർമമിതാഃ കേചിദ്
 ഭിന്ദിപാലൈശ്ച ദാരിതാഃ |
 പട്ടിശൈർമമിതാഃ കേചിദ്
 വിഹൃലന്തോ ഗതാസവഃ || 6.52.20 ||

കേചിദ് വിനിഹതാ ഭൂമൗ
 രുധിരാർദ്രാ വനൗകസഃ |
 കേചിദ് വിദ്രാവിതാ നഷ്ടാഃ
 സക്രൂദ്ധൈ രാക്ഷസൈർയുധി || 6.52.21 ||

വിഭിന്നഹൃദയാഃ കേചി -
 ദേകപാർശ്വേന ശായിതാഃ |
 വിദാരിതാസ്ത്രിശൂലൈശ്ച
 കേചിദാന്ത്രൈർവിനിഃസൃതാഃ || 6.52.22 ||

തത് സുഭീമം മഹദ്യുദ്ധം
 ഹരിരാക്ഷസസങ്കുലം |
 പ്രബഭൗ ശസ്ത്രബഹുലം
 ശിലാപാദപസങ്കുലം || 6.52.23 ||

ധനുർജ്യാതന്ത്രിമധുരം
 ഹിക്കാതാലസമൻവിതം |
 മന്ദസ്തനിതഗീതം തദ്
 യുദ്ധഗാന്ധർവമാബഭൗ || 6.52.24 ||

ധൂമ്രാക്ഷസ്തു ധനുഷ്ഠാണി -
 ര്വാനരാൻ രണമൂർധനി |
 ഹസൻ വിദ്രാവയാമാസ
 ദിശസ്താംഛരവൃഷ്ടിഭിഃ || 6.52.25 ||

ധൂമ്രാക്ഷണാർഭിതം സൈന്യം
 വൃഥിതം പ്രേക്ഷ്യ മാരുതിഃ |
 അഭ്യവർത്തത സക്രൂദ്ധഃ
 പ്രഗൃഹ്യ വിപുലാം ശിലാം || 6.52.26 ||

ക്രോധാദ് ദ്വിഗുണതാമ്രാക്ഷഃ
 പിതൃസ്തുൽയപരാക്രമഃ |
 ശിലാം താം പാതയാമാസ
 ധൂമ്രാക്ഷസ്യ രഥം പ്രതി || 6.52.27 ||

ആപതന്തീം ശിലാം ദൃഷ്ട്വാ
 ഗദാമുദ്യമ്യ സംഭ്രമാത് |
 രഥാദാപ്തത്യ വേഗേന
 വസുധായാം വൃതിഷ്ഠത || 6.52.28 ||

സാ പ്രമഥ്യ രഥം തസ്യ
 നിപപാത ശിലാ ഭൂവി |
 സചക്രകുബരം സാശ്വം
 സധ്വജം സശരാസനം || 6.52.29 ||

സ ഭക്ത്യാ തു രഥം തസ്യ
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 രക്ഷസാം കദനം ചക്രേ
 സസ്തന്ധവിഽപൈർദ്രുഽമൈഃ || 6.52.30 ||

വിഭിന്നശിരസോ ഭൂത്യാ
 രാക്ഷസാ രൂധിരോക്ഷിതാഃ |
 ദ്രുഽമൈഃ പ്രമഥിതാശ്ചാൻയേ
 നിപേതുർധരണീതലേ || 6.52.31 ||

വിദ്രാവ്യ രാക്ഷസം സൈന്യം
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 ഗിരേഃ ശിവരമാദായ
 ധൂമ്രാക്ഷമഭിദുദ്രുവേ || 6.52.32 ||

തമാപതന്തം ധൂമ്രാക്ഷോ
 ഗദാമുദ്യദ്യ വീര്യവാൻ |
 വിനർദ്ദമാനഃ സഹസാ
 ഹനുമന്തമഭിദ്രവത് || 6.52.33 ||

തസ്യ ക്രുദ്ധസ്യ രോഷേണ
 ഗദാം താം ബഹുകണ്ടകാം |
 പാതയാമാസ ധൂമ്രാക്ഷോ
 മസ്തുക്യേഥ ഹനുമതഃ || 6.52.34 ||

താഡിതഃ സ തയാ തത്ര
 ഗദയാ ഭീമവേഗയാ |
 സ കപിർമാരുതബല -
 സ്തം പ്രഹാരമചിന്തയൻ || 6.52.35 ||

ധൂമാക്ഷസ്യ ശിരോമധ്യേ
 ഗിരിശൃംഗമപാതയത് |
 സ വിസ്താരിതസർവാംഗോ
 ഗിരിശൃംഗേണ താഡിതഃ || 6.52.36 ||

പപാത സഹസാ ഭൂമൗ
 വികീർണ ഇവ പർവതഃ |
 ധൂമാക്ഷം നിഹതം ദൃഷ്ട്വാ
 ഹതശേഷാ നിശാചരാഃ |
 ത്രസ്താഃ പ്രവിവിശൂർലങ്കാം
 വധ്യമാനാഃ പ്ലവംഗമൈഃ || 6.52.37 ||

സ തു പവനസുതോ നിഹത്യ ശത്രുൻ
 ക്ഷതജവഹാഃ സരിതശ്ച സംവികീര്യ |
 രിപുവധജനിതശ്രമോ മഹാത്മാ
 മുദമഗമത് കപിഭിഃ സുപൂജ്യമാനഃ || 6.52.38 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 യുദ്ധകാണ്ഡേ ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||